



Posudek vedoucího diplomové práce

BC. MIROSLAV LÁTAL:

Beyond the Green Revolution in Africa: Exploring the Link between Property Rights, Land Registration, and Development in Sub-Saharan Africa

Bc. Miroslav Látal se ve své práci zabývá tématem forem vlastnictví půdy v zemích subsaharské Afriky. Jakkoliv se toto téma může zdát na první pohled jako nepříliš důležité v konkurenci zajímavějších a „typicky afrických témat“ (vnitrostátní konflikty, převraty, migrace, chudoba atd.), opak je pravdou. Je to právě vlastnictví půdy, které je mnohdy příčinou konfliktů, migrace, chudoby, slabosti státu atd. a současně i důvodem, proč je není možné snadno řešit. Autor tuto problematiku navíc nezkoumá úzkým legalistickým pohledem, ale právě naopak – s vědomím velmi důležitého politického, ekonomického a v neposlední řadě sociálního kontextu a jeho dopadů jak na příčiny, tak i následky různých forem vlastnictví. Tyto následky jsou pak zcela zásadní pro budoucnost Afriky a její potravinovou bezpečnost, neboť bez vhodně nastavených parametrů držby půdy nelze úspěšně provést *zelenou revoluci*. I proto je výsledek autorova výzkumu značně nadprůměrný, a to jak s ohledem na výsledný počet stránek (162), tak i s ohledem úroveň vědecké práce a konečně i výsledných zjištění.

Samotný výzkum je rozdělen do tří logicky navazujících kroků – v prvním autor kategorizuje 21 (!) zkoumaných zemí subsaharské Afriky podle forem držby půdy. Druhým krokem je pak analýza fungování jednotlivých forem držby půdy, pro které autor vytváří čtyři hodnotící dimenze – *Land Legislation; Pro-Agrarian State Capacity; Traditional Institutions; a Inclusiveness of State Institutions*. Tyto dimenze obsahují více než 50 indikátorů, díky kterým je autor schopen zachytit komplexitu zkoumaného fenoménu. Výsledkem této analýzy je pak hodnocení všech zkoumaných zemí na stupnici A–F (resp. AA–FF, neboť hodnotí odděleně tradiční a moderní formy držby půdy). Třetím, finálním krokem je pak korelační analýza, která zkoumá vztah mezi držbou půdy a proveditelností *zelené revoluce*.

Hodnotit předkládanou práci je poněkud obtížné, protože se svým rozsahem a zejména pak kvalitou už takto vymyká průměru diplomových prací a odpovídá spíše dizertaci. Jakékoliv doplnění či upřesnění, které mě při její četbě napadlo, by pak tento rozdíl ještě zesílilo. Ale abych



aspoň něco kritického (doufám, že konstruktivně) poznamenal, zastavím se na chvíli u závěrů poslední části výzkumu – korelační analýzy. Domnívám se, že ačkoliv nejsložitější částí výzkumu byla analýza fungování jednotlivých forem držby půdy, pro čtenáře jako vrchol působila spíše právě ona poslední, korelační analýza. Protože od té si čtenář slibuje odpověď na otázku, jaká forma vlastnictví půdy je nejvhodnější pro nastartování *zelené revoluce*. Bohužel se však čtenář jasné odpovědi na tuto otázku tak úplně nedočká – tedy alespoň ne do hloubky, která by jí náležela. Konkrétně mám na mysli výsledky korelační analýzy v tab. 24 (str. 136), kde autorovi vychází *Modern Land Tenure* statisticky významná u tří ze čtyř zkoumaných závislých proměnných (*Fertilizer Use, Machinery Use, HDI*), obdobně jako *Pro-Agrarian State Capacity*. Oproti tomu *Customary-Focused Land Tenure* je statisticky významná jen pro HDI. V závěru však autor tvrdí, že v podstatně samotná *Pro-Agrarian State Capacity* má středně silný dopad na faktory spojované se *zelenou revolucí* a že forma držby půdy je důležitá spíše pro celkový rozvoj společnosti vyjádřený kupř. v HDI (s. 146). Tvrzení, že forma držby půdy není klíčová pro průběh *zelené revoluce* mi přijde natolik zásadní, že bych mu v dané kapitole a pak v závěru věnoval mnohem větší pozornost.

Po formální stránce na mě práce působí rovněž nadprůměrně, byť deklaruji, že – nejsem rodilým mluvčím anglického jazyka – nejsem s to zcela fundovaně posoudit její jazykovou úroveň. Jistě, nějaká marginální pochybení se najdou (častěji např. nejasné psaní velkých a malých písmen atd.), ale to jsou vzhledem k rozsahu jen maličkosti.

Celkově hodnotím předkládanou práci velmi pozitivně a oceňuji autorovu obrovskou míru samostatnosti při jejím vypracování, jeho badatelské a autorské kvality a celkový přínos pro poznání dané problematiky, kterou jeho práce bezesporu znamená. V neposlední řadě rovněž kvituji jeho odvahu napsat celý text v angličtině, aby jej zpřístupnil i zahraniční odborné veřejnosti. Dle mého názoru má práce potenciál dalšího rozvoje v rámci doktorského studia a autor by měl zvážit možné publikování – minimálně v podobě vědeckého článku.

S ohledem na výše uvedené tak nemohu jinak, než předkládanou diplomovou práci Bc. Látala **doporučit k obhajobě**.

V Českém Meziříčí 19. 8. 2024

Mgr. Jan Prouza, Ph.D.